

ИЗЛИЗА ОТ 1900 ГОДИНА

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОФИЦИАЛНО ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА – БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ

ГОДИНА СХVІІІ, БРОЙ 16

СОФИЯ, 1-31 АВГУСТ 2017 г.

ЦЕНА 0,70 лв.

e-mail: sinizdat@gmail.com, synodalpress.bg@gmail.com

www.synodalpress.blogspot.bg

Православни светини

КИКОСКАТА ПРЕСВЕТА БОГОРОДИЦА – първата Богородична икона в историята на християнството

стр. 4-5

Гласът на св. отци

**Св. Кирил Йерусалимски
И пак ще дойде със слава да съди живи и мъртви**

стр. 7

УВЕЩАТЕЛНО ПОСЛАНИЕ

КЪМ ОТКЛОНЯВАЩИТЕ се по пътя на неканоничното псевдомонашество

стр. 3

ИНТЕРВЮ

Животът е поема, писана от двама

Протопрезвитер Николаос ЛУДОВИКΟΣ е академичен преподавател, ерудирен учен и изследовател в областта на православното богословие и психологията. Той е сред най-популярните и обичайни съвременни православни духовници изследователи в областта и на психиатрията. Известен е не само в родната си Гърция, но и в цяла православен свят. Определят го като „един от най-големите християнски проповедници на нашето съвремие“.

По един завладяващ начин той успява да пре-

даде на модерния човек разбирането за вярата – като за отговор на човека на великото доверие, което Бог му оказва. Отговорът към Неговата вяра, че човек е достоен да живее вечно и да бъде едно божествено по благодат създание.

Основавайки се на евангелските думи, отец Николаос чрез оригинален изказ и по непосредствен, вълнуващ начин анализира психологическите проблеми и духовни терзания на съвременния човек, като нарцисизъм и себелюбие, грях и вина, любов и страх.

Той е роден през 1959 г. в град Волос, Гърция. Завършил е психология и педагогика в Атинския университет, богословие – в

Солунския университет и в Католическия институт в Париж, философия – в Сорбоната, Париж, и в Кеймбриджкия универси-

тет, Великобритания.

Днес отец Николаос Лудовикос е преподавател по догматика и философия в Солунската духовна академия. Изнася лекции в Православния институт на Кеймбриджкия университет, в университета в Дъръм и в други висши училища и изследователски центрове в Европа. Автор е на десетки книги и на множество студии и статии, посветени на въпросите на пастирското богословие, догматиката, християнството и психотерапията и др.

Българските читатели

ли го познават чрез трите му книги, преведени на български език и издадени от издателство „Олофор“.

За първи път той посещава България през април 2011 г., като взема активно участие в Международната конференция „Православното богословие и наука“ в Оряховица.

Второто му посещение е през есента на 2013 г. за участие в Четвъртия международен симпозиум по догматическо богословие, който се провежда в Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

– Как открихте православното богословие?

– Следвах психология и философия във Франция. В един момент неочаквано за мен открих богословието. Преди това нямаш никакво отношение към богословието, нямаш никаква лична връзка с Църквата. Днес съвременните поколения поначало нямат връзка с Църквата.

Във всеки случай аз промених посоката на своите занимания, след като се срещнах в Света Гора с редица свети хора – светци, значими съвременни отци от различни светогорски манастири. Тогава изведнъж пред мен се разтвори едно друго измерение, настроението ми се промени и започнах да следвам и богословие. Оттам нататък продължих като приех духовен сан – свещенство. Продължих да се занимавам и с академична работа във Франция, специализирах в Англия. Сега преподавам повече от 12 г. в Кеймбридж, преподавах и в Уелския университет. Към момента преподавам в Кеймбридж и в Уинчестърския университет, Южен Лондон. Там създадохме един магистърски център за православни изследвания.

Същевременно работя и във Висшата църковна (духовна) академия (University Ecclesiastical Academy), от както тя е създадена от приснопамятния архиепископ Христолюб. Той имаше желанието да създаде такива школи, които да са и за богословие, и за църковни изкуства, реставрация и консервация, църковна музика, дърворезба и други най-различни приложни изкуства.

Дипломите са държавни, като държавата подсилува финансирането, а Църквата управлява тези академии и носи отговорността за програмите. Тоест Духовната академия е държавен университет, обучаващ по програма на Църквата.

В Гърция има четири такива академии – в Атина, Солун, Йоанина и Ираклио (о. Крит).

Междувременно продължавам научните си занимания, участвам в конференции, различни интердисциплинарни диалози и др.

– **Какво е научното Ви предизвикателство в православното богословие? Върху какво работите през последните години?**

– Заниманията ми са в сферата на догматиката. Работил съм върху много теми – антропология, еклесиология, тринадология. Една от последните ми книги е върху творенията на св. Григорий Палама и Тома Аквински.

– **Какво трябва първо да разбере човек, насочил се да изучава богословие?**

– Богословието е живот, не е само идея. Един начин, чрез който да опознаем света, себе си и другите. Но това всъщност не се случва само чрез нашата мисъл, а нещо, в което ние участваме цялостно, така както и се кръщаваме целите. Затова и най-възвишеното богословие е св. Божествена литургия. Тоест истинското богословие е служението на Бога. Това, към което Бог ни води и тайно ни поверява, когато ние Го почитаме. Това е нещо, което е много повече от която и да е човешка философия.

Това е Бог в човека и човекът в Бога. Едва след това може човек да се замисли върху човешката култура, човешките науки.

Трябва да ви кажа, че съм разделил труда си на две части – една е чисто богословие, а другата – разсъждения върху съвременния стохазъм. Писал съм книги върху психология, философия от богословска гледна точка, а сега подготвям книга за естествените науки.

– **Какво липсва на съвременния човек, за да стане православно вярващ?**

– Разбира се, това е много лично за всеки. На повечето им липсва информация, а други просто не искат. Вярвам, че хората, които търсят със страст и желание, тоест тези, за които Истината е въпрос на живот и смърт, те ще срещнат Православието в някой момент от своя живот. Но дори и да не го срещнат, за Бога ще е като да са го срещнали.

– **Какво бихте казали на човек, който се е срещнал с вярата, но има съмнение дали Православието е истинската вяра?**

– Той трябва да доближи Христос с цялото си същество, без задръжки, и да поиска от Него да му се открие. Но оттам нататък да прави онова, което Христос желае от него.

– **Чрез молитва ли трябва да го поиска?**

– Когато някой реши да направи това, то от само себе си се осъществява. Понякога се случва някой дълги

На стр. 6

Патриаршеско слово за Успение Богородично

„Всички ангелски войства, Предище Господен, дванайсет Апостоли и всички светци, заедно с Богородица, молет се да бъдем спасени“.

Ваши Преосвященства, боголюбиви отци, възлюбени в Господа братя и сестри, И тази година в петнадесетия ден на месец август отново сме заедно в храма, за да се присъединим към всеобщата възхваля на Богородичното Успение, да въздигнем сърцата си към небесата и заедно с цялата Църква да вземем пресвета Божия майка и Всецарица, която днес се отправя от земния към вечния живот, от света на скръбта и очакването към Царството на Бога и пълнотата на живота, който нейният Син и наш Бог ни даде „в изобилие“ (Иоан. 10:10).

Възпяваме и прославяме пренепорочната Богородица Дева, и в молитва към нея свеждаме глави пред нейния троеручен чудотворен образ, пред нейното смирение и подвиг, с които тя отдаде живота си за помириенето ни с Бога и нашето спасение.

Възпяваме и прославяме пречистата рабиня Господня, която не се поколеба да приеме жребия на Божията избраница и отговорността на съработничеството с Всеоподателя, за да направи възможно нашето изкупление и спасението ни от мрака на греха, на тленното и смъртта, и да съдейства, щото ние отново да намерим изгубения от прародителите път към дома на Отца, където отвекта ни е пригответо жилище (2 Кор. 5:1-2).

Възпяваме и прославяме славната и всехвална Владичица наша Богородица, която с живота и готовността си да изпълни на Божията свята воля, успя да удиви дори ангелите, и която и днес измолва от своя Син и наш Бог Неговата велика милост, бързо отзовавайки се на всяко отправено моление.

Затова и днес сме заедно тук, за да отдадем дължимото за стореното от нея и в един глас и с едно сърце да вземем нейното славно Успение: „В раждането запази девството си, в успението си не остави света, Богородице: в живота премина ти, която си Майка на истинския Живот, и с твоите молитви избавяш от смърт нашите души“ (Тропар, гл. 1).

Братя и сестри, В земния си живот, в своите решения и в своите действия пресветата Божия майка имаше истинска ревност по Бога и търсеше да изпълнява не своята собствена, а Божията свята воля. Търсеше Божия път и Неговата свята правда, на които бе отдала цялата себе си и с които живя до самия знаменателен ден на съето дивно и славно Успение. А ние, верните на Христа Спасителя, знаем, че и след блаженото си Успение тя продължава да се моли за целия човешки род и неуморно да се застъпва пред Божия престол за всички нас, които с вяра, надежда и любов търсим пътя на спасението, на възкресението и вечния живот в лоното на Отца.

Пред нейния свят образ коленичим и от нея измолваме за себе си и за нашите близки Божията милост и прошка за нашите грехове. На нея – най-свидния цвят на човешкия род, която е по-горе от всички ангели и архангели и по-драгоценна от всички твари, в деня на нейното Успение, радостно възкликваме: „Радвай се, Царице на християните и след Бога надежда за Небесното Царство; радвай се, Майко на Живота и след Господа наше упование за вечен живот. Радвай се, Невесто нелевната!“

Честит и благословен велик Богородичен празник!

За много и благословени години!

† НЕОФИТ
ПАТРИАРХ БЪЛГАРСКИ

Успение на Пресвета Богородица в Бачковския ставропигиален манастир

В деня Успение на Пресвета Богородица най-чистата между жените, удостоила се да донесе с утробата си надеждата и спасението в приелия да премине през всичко човешко и да понесе всичко човешко, за да изведе най-свидното си творение – човека, от сянката на смъртта и греха, се завърща при възлюбения си син, Господа и Бога нашего – Иисуса Христа!

Успението на Майката Божия бе тържествено отпразнувано в посветената й света Бачковска обител с утвърдилото се тук всенощно бдение. Бо-

гослуженият цикъл бе воден от игумена на манастира, архим. Симон, а сводовите на съборната църква бяха огласявани от ангелоподобното пение на църковна формация от най-изтъкнати псалти от цялата страна.

По обявената предварително програма бдението започна с повечерие и велика вечерня. След молебния канон на св. Богородица, прочетен от игумена пред Бачковската чудотворна икона на Божията майка, последваха петохлебие и утрениа. Бе отслужено Опело на св. Майка Богородица, след което започна литий-

ното шествие, водено от празничната икона и иконата на всесветната риза на Богородица, с вграден в нея истинска частичка от ризата ѝ. Пред манастирските порти бе отслужен тържествен молебен за здраве и спасение на българския народ и отминаване на всякакви бедствия. Св. Литургия бе водена от пребиваващия в манастира Месемврийски епископ Яков.

Всенощното бдение завърши сутринта на 15 август с традиционния водосвет, извършен на двора на светата обител.

Множество предани православни християни прекараха нощта в храма, участвайки от цялото си сърце в посветеното на светата ни небесна Майка богослужение. От ранни зори в празничния ден дворът на манастира бе изпълнен с явращи, желаещи да се поклонят на чудотворната икона и да засвидетелстват почитта си към нашата Покровителка и Застъпница.

Бачковска св. обител

Троянският ставропигиален манастир тържествено отбеляза своя празник

„Възпяваме и прославяме пренепорочната Богородица Дева, и в молитва към нея свеждаме глави пред нейния троеручен чудотворен образ, пред нейното смирение и подвиг, с които тя отдаде живота си за помириенето ни с Бога и нашето спасение“, каза в словото си светейшият патриарх Неофит след края на тържествената св. Литургия, която той възглави, в Троянската св. обител.

По повод празника на съборния храм в древния манастир се стекоха хиляди поклонници още от рано сутринта. С празнична полунощница започнаха и тържествените богослужбени последования – утрениа и св. Литургия. В тайнството Евхаристия с Негово Светейшество съслужиха пресветените епископи Мелнишки Герасим, гл. секретар на Св. Синод, и Велички Сионий, игумен на светата обител, както и братя на Троянския манастир и духовници от страната.

По време на богослужението дойдоха министър-председателят Бойко Борисов, министърът на финансите Владислав Горанов, руският посланик Анатолий Макаров, кои-

то взеха благословение първо от Божията Майка, като се поклониха пред нейния чудотворен образ, а след това и от първоиерарха на БПЦ.

В края на богослужението патриарх Неофит се обърна към събралото се множество със слово, в което каза: „Затова и днес сме заедно тук, за да отдадем дължимото за стореното от нея и в един глас и с едно сърце да вземем нейното славно Успение: *В раждането запази девството си, в успението си не остави света, Богородице: в живота премина ти, която си Майка на истинския Живот, и с твоите молитви избавяш от смърт нашите души*“.

Игуменът на манастира, Велички епископ

Сионий, също се обърна със слово към Негово Светейшество и гостите на светата обител: „Молим Всеподателя Бога постоянно и всекидневно за здраве, успех и благодеяние на Ваше Светейшество, на освещения клир и православните християни в страната и извън нея“. Епископ Сионий каза още, че той и братството на обителта се радват на голямото внимание от страна на християните, то ги укрепява духовно, дава им сили и ги кара да бъдат по-бдителни и по-същдни в молитвата.

По традиция бе извършено и литийно шествие с чудотворната икона на Божията Майка – „Троеручица“, в което се включиха стотици явращи.

Троянска св. обител

Летният патронен празник на Софийската семинария

В навечерието на летния празник на Софийската духовна семинария „Св. Иоан Рилски“ беше отслужено празнично вечерно богослужение с петохлебие, възглавено от Западно- и Средноевропейския митрополит Антоний и в съслужение на семинарското духовенство.

В словото си митрополит Антоний преподаде на всички архипастирското благословение на Негово Светейшество Българския патриарх Неофит и поздрави ректора на Семинарията, учителите и всички присъстващи гости с празника, като ги призова да взимат пример за подражание в смирение, послушание и покаяние от своя патрон – св. Иоан Рилски. В края на вечерната митрополит Антоний раздаде петохлебието на явращите, дошли да уважат празника на Семинарията.

На 18 август, когато отбелязваме празника Успение на св. Иоан Рилски Чудотворец, Западно- и Средноевропейският митрополит Антоний възглави тържествената света Литургия, отслуже-

на в семинарския храм, посветен на Рилския светец. В съслужение бяха Варненският и Великопреласвския митрополит Иоан, който е и духовен надзорник на Софийската духовна семинария, както и ректорът на Семинарията архимандрит Пахомий, свещ. Василий Сарян, председател на храм „Преображение Господне“, ефимериите свещ. Божидар Маринов и свещ. Константин Цанков, както и свещ. Георги Николачков и дякон д-р Деян Корунски.

Певците бяха водени от преподавателя си по източно-църковно пение г-н Любомир Игнатов. Проповед за Успението

на св. Иоан Рилски пропозветен на Рилския светец. В съслужение бяха Варненският и Великопреласвския митрополит Иоан, който е и духовен надзорник на Софийската духовна семинария, както и ректорът на Семинарията архимандрит Пахомий, свещ. Василий Сарян, председател на храм „Преображение Господне“, ефимериите свещ. Божидар Маринов и свещ. Константин Цанков, както и свещ. Георги Николачков и дякон д-р Деян Корунски.

В поздравителното си слово отец-ректорът архимандрит Пахомий благодари на Негово Светейшество Българския патриарх Неофит за бащинската грижа към учениците и училището. Благодарни и на високопресветените митрополити Антоний и Иоан за неуморните грижи, които двамата полагат за Семинарията.

Празникът завърши с освещаване на традиционния празничен постен корбан, който беше раздаден на множеството явращи.

Слави СПАСОВ

ДОКУМЕНТИ

УВЕЩАТЕЛНО ПОСЛАНИЕ

КЪМ ОТКЛОНЯВАЩИТЕ СЕ ПО ПЪТЯ НА НЕКАНОНИЧНОТО ПСЕВДОМОНАШЕСТВО

Софийският епархийски съвет в редовното си заседание на 14 юли 2017 г., протокол № 10, под председателството на Негово Светейшество Българския патриарх и Софийски митрополит Неофит разгледа докладите, резултатите и предложенията от проведената на 12 юли 2017 г. Конференция на монасите и монахините от Софийската епархия. Пастирски загрижен за духовното състояние на някои наши братя и сестри, увлечени от „наставленията“ на клирици, непринadleжащи на българската църковна йерархия, Епархийският съвет прие следното послание.

Възлюбени в Господа братя и сестри, които проявяват толкова голяма ревност за благочестието, че дуват в гори от желание всецяло да се посветите в служба на Бога,

Напоследък узнаваме печалния факт, че някои от вас, увлечени поради своята простота и добросърдечие, по завист от дявола и по съвет на лукави човечеци, са се отклонили от правия път на следването на Христовите заповеди, на светите канони на Църквата и на правилата на светите Отци, и са дръзнали да приемат да бъдат „постригани“ за монаси без знанието и благословението на епархийския митрополит и от лица, които по канон нямат това право. Други пък отдават себе си в послушание на лица с неизяснен каноничен статут, обитават частни жилища, които наричат с имената на несъществуващи в епархията манастири и скитове. Трети се появяват облечени като монаси и участват в обществени богослужения, като създават съблазън у вярващия Божи народ и стават причина да се хули монашеската схима, понеже запитани от коя света обител са, не могат да дадат смислен отговор. Забравихте ли предупреждението на св. ап. Павел: „Не ставайте робини на човечеци“ (1 Кор. 7:23), с лекота пренебрегвайки неговите назидателни слова: „Ако пък някой се и състезава, той не бива увенчан, щом се не състезава по правилата“ (2 Тим. 2:5). Та не знаете ли именно вие, че нищо, което е извършено извън Христовата Църква, сиреч против волята на епископа, няма благодатна сила? Забравихте ли словата на Спасителя: „Който вас слуша, Мене слуша; и който се отмята от вас, от Мене се отмята“ (Лука. 10:16) и „Без Мене не можете да вършите нищо“ (Йоан. 15:5)?

Възлюбени братя и сестри, как стана така, че вие, които се считате за най-ревностни във вярата сред нас и които се препоръчват като едва ли не съвременни изповедници на чистото Православие и борци за спазване на догмите и каноните на светата Църква, първи тежко престъпихте определенията на светите Вселенски и Поместни събори? Защото, макар и вашите прелъстени духовни водачи да ви внушават, че монашество е лично дело, не така ни учат Правилата на светата Православна църква. Ето например, в 4-то правило на светия Четвърти вселенски събор е казано, че никой няма право да съгражда манастир без разрешение на епископа, както и че монашестващите във всеки град и страна трябва да се намират в подчинение на епископа. 41-во правило на светия Шести вселенски събор забранява самоволното монашество, а 42-то правило на същия Събор забранява на монашестващите да живеят извън манастирите. Първото правило на Двукратния Константинополски събор изрично предписва манастирите да бъдат собственост на епархиите, в които се намират, а 2-то правило на същия Събор забранява да бъдат постригвани монаси без присъствието на игумен, който да ги приеме на послушание в своята обител. За нарушителите на тези свети канони се предвиждат най-тежките възможни санкции, а именно – низвержение за клириците и отлъчване от църковно общение за миряните.

Братя и сестри, елате на себе си и осъзнайте какво сте сторили! Не се заблуждавайте! Господ Исус Христос повери Светата Църква на апостолите, а те от своя страна на своите приемници – епископите, и в управлението й нямат място „духосносни“ старци“. Разберете, че „благословенията“, които сте получили от такива, са пустословия, а „постриженията“, в които сте участвали, са недействителни. Те нямат благодатна сила и на вас не ви е даден още един Ангел-хранител, освен този, който по еликите при кръщението. Защото Светият Дух не може да робува на човешкия произвол и извършваните свещенодействия не могат да бъдат откъсвани от

Църквата и противопоставяни на нейния каноничен ред. Ако това се случи поради дяволска съблазън и по човешка немощ, както е във вашия случай, то извършването представлява само една видимост на тайнство, но без в него да се преподава спасителната и животворяща Божия благодат. Отричането на този очевиден факт би довело автоматично до признаване за благодатни на тайнствата на еретичите и разколниците. Вие дръзвате ли да го сторите?

И още нещо, не маловажно. Защо приравнявате благодатната църковна йерархия към една обикновена администрация? Та не са ли вашите самоволни действия един акт на отричане на битието на Българската Патриархия като Църква в онтологичния смисъл на понятието? Не доказа ли на дело Св. Синод на БПЦ-БП своята върност към Православието и светоотеческото Предание, като претърпя и продължава да търпи незаслужени упреци и хули както отляво, така и отдясно? Такава ли „подкрепа“ му давате? Какво ви накара да презрете българската църковна йерархия и да се впуснете в духовни авантюри, организирани от клирици на чужди намюрисдикции?

Всичко това ви казваме поради нашата любов към вас и защото желаем да намерите покой и спасение за душите си. А Христовата любов изисква да си казваме един другиму истината, колкото и това да не се нрави на нашето човекоугodie. Призоваваме ви отечески и братски да си спомните притчата за блудния син и да се завърнете с покаяние в обятията на Софийската епархийска църква, която, като разгледа всеки отделен случай, чадолубиво ще ви приеме и ще ви даде възможност да водите пълноценен монашески живот в съг-

ласие с правилата на светите Отци в каноничен епархийски манастир.

Порицаваме тези от миряните, които поради своята богословска неподготвеност и лекомислие наричат падналите в това изкушение с монашески имена и ги препоръчват и величат като схимници и великосхимници!

Молитвено ви желаем чрез ходатайството на Прецистата наша Владичица Богородица – Игумения на всички манастири, и по особено то застъпничество на родоначалника на българското монашество – преподобния и богоносен наш отец Йоан Рилски Чудотворец, Всемилостивият Бог да просветли умовете ви и чрез благодатта Си да съгрее сърцата ви, така щото да се умилите и да се разкаете за стореното, като приемете подадената ви ръка, за да се изпълнят над всички нас думите на Псалмопевеца: „Колко хубаво и колко приятно е братя да живеят наедно“ (Пс. 132:1)!

Софийска митрополия

Първа епархийска монашеска конференция

На 12 юли с благословението на Българския патриарх и Софийски митрополит Неофит в залата на Софийска св. митрополия се проведе първата монашеска епархийска конференция, в която взеха участие монаси и монахини от цялата Софийска епархия.

Негово Светейшество патриарх Неофит лично дойде, за да присъства на тази първа по своето естество среща, и след какъто даде своя първосветителски благослов, конференцията бе открита.

Свръхъстен доклад към монашестващите се обърна архимандрит Алексий, епархийски съветник и представител на епархийските манастири в Софийската епархийски съвет. Той е председателствал и на новоучредения Консултативен съвет по въпросите на манастирите в Софийска епархия. (Консултативният съвет бе учреден в края на месец юни и има за задача да съдейства на Софийския митрополит и Български патриарх, както и на Софийския епархийски съвет, за устройването на монашеския живот в манастирите в диоцеза на Софийска епархия, съгласно разпоредбите на Правилата на светата Православна църква, Устава на Българската православна църква

– Българска патриархия и Устава за вътрешния ред в манастирите).

В своя доклад архимандрит Алексий разгледа мястото и ролята на монашеското служение в Църквата. Споделяйки своя опит, той говори и за правилното устройване на монашеския живот, съпоставяйки живота на подвизащите се в Света гора и в България, като ясно посочи еднакви цели и задачи, които стоят пред избраните този духовен път. Той подчерта, че център на монашеското служение е богослужебният живот, който не трябва никога и по никакви благовидни причини да бъде пренебрегван и омаловажаван. Като друг важен момент отбеляза ръководната роля на игумена, който трябва да бъде духовният авторитет и в скромност и с мъдрост да ръководи живота в манастира.

Като член на Консултативния съвет по въпросите на манастирите в Софийска епархия, йеромонах Макарий – игумен на Неделишкия манастир „Св. Атанасий Велики“, представи доклад, в който очерта състоянието, проблемите и трудностите на манастирите в Софийска епархия.

Йеромонах Пимен – игумен на Германския

манастир „Св. Йоан Рилски“, сподели своя монашески опит от Йерусалим и от светогорските практики, някои от които са се оказали много успешни, една от тях е редовното провеждане на монашески събори. За храмовите празници, за монашеското правило и манастирския типик, за т. нар. младостарчество и псевдомонашество бяха думите на йеромонах Пимен. Той говори за медийната политика да бъдат често осмишани и обругавани духовници и за това как трябва да се запази доброто име на манастирите и как те да бъдат истински притегателен център за вярващите.

Архимандрит Никанор – игумен на Църногорския манастир „Св. безсребреници Козма и Дамян“ и член на Консултативния съвет по въпросите на манастирите в Софийска епархия, говори за взаимомощта между отделните обители и за нуждата от редовно общение помежду им. Той прочете и изясни изготвения примерен Устав за реда в монашеските обители в Софийска епархия, който бе подложен на обсъждане и допълнение.

Конференцията взе и две други важни решения: да се предложи на Софийския епархийски съвет

да се обърне с увещание към отклоняващите се по пътя на неканоничното псевдомонашество и да бъде обявена инициативата на монашеските братства и сестринства от епархията в пълно взаимодействие да работят за духовно грамотяване на посетителите на манастирите, за да се научат хората с какво облекло и поведение е редно да влизат в светите обители.

Решено бе такива монашески конференции да се свикват редовно, поне три пъти в годината: в дните след Пасха, след Успение Богородично и след Рождество Христово, с уточнението, че те могат да се провеждат и в някой от епархийските манастири, но задължително след отслужване на съборна св. Литургия.

В края на конференцията светейшият патриарх Неофит сърдечно благодари на присъстващите и им пожела: с много желание, дръзновение и ревност да продължат да се подвизават в монашеското служение. „До нови срещи!“ – каза патриархът и благослови монашеското събрание, което заедно изпълни тропара на преподобни св. Йоан Рилски, първ основател на монашеска обител в България.

Весела ИГНАТОВА

ПРАВОСЛАВНИ СВЕТИНИ

КИКОСКАТА ПРЕСВЕТА БОГОРОДИЦА –

първата Богородична икона в историята на християнството

Предистория

Сабата на иконата „Пресвета Богородица – Кикоска“ е удивителна. Тя е изписана още по време на земния живот на Дева Мария от св. апостол и евангелист Лука върху кипаротска дъска, донесена от архангел Гавриил. В продължение на две хиляди години тя ни за миг не е била забравяна или загубвана през бурните събития на вековете. Поради което с основание може да се предположи, че многочислените легенди, предаващи нейната история, са достоверни и правдивы.

Така до нас достига преданието, че този Богородичен образ е създаден от св. Лука седем години след Възнесението Христово по личната просба на Божията Майка. Пресветата Дева, виждайки иконата, възкликнала: „**Нека Божие благословение да изхожда чрез моя лик!**“ С тези думи започнал безсмъртният живот на всички чудотворни икони, изобразяващи **Пресвета Богородица с Младенеца**.

След Успението на Пресвета Богородица св. Лука, като взел със себе си свещената реликва, напуснал Светите земи и се отправил към Египет (Александрия). Там предал иконата в ръцете на последователите на Христовата вяра и скоро след това тихо си отишъл от този свят. Вярващите грижливо и с любов опазвали святото творение, преживявайки мъчнотите и сложни години на иконоборството. Когато споровете относно допустимостта на иконните образи на Господ Исус Христос, Пресвета Богородица и св. великомъченици утихнали и настъпила окончателната победа на иконите, те решили да пренесат иконата в Гърция.

По време на пътешествието по море корабът бил нападнат от пирати, но неочаквано му се прилегла бърза помощ. Оказало се, че наблизил плавателен дад византийски съда и оцелялата по чудо икона била предадена в ръцете на единия от двамата капитани. Той я пренесъл в Константинопол и я предал на византийски император. Оттам нататък историята на иконата е неразривно свързана с остров Кипър, където нейният свят образ на „топла застъпница (пред Бога) за хладния свят“ се покои върху старинния, изхващащ загиналата светлина, иконостас на светата Кикоска обител, будейки трепет, възторг и умиление.

Образът Елеуса

Образът на Кикоската Богородица е известен в църковната живопис под названието **Елеуса**. В превод от гръцки то означава **Милостива** (избор на *всяка милост*), а в Русия от давна я величат като **Умилене**. Иконографията Елеуса се нарича още и **Лихофисуна** (*Слабо чуване*).

Този образ се ражда на всепароволюбно почитание. Особено в Кикоската Елеуса е, че на нея Пресветата Дева е изобразена да държи Христос в своята дясна ръка. Кикоската **Милостива** е един от най-мирничните, затрговани и земни образи на Пресвета Богородица в християнското изкуство. Светият лик на Божията Майка е изпълнен с величие и едновременно с нежност. Той покроява със своето спокойствие, смирение и с големата сръб пред неизбежността на жертвата в името на всеобщото спасение. Младенецът, облечен в късна туника, опасана с пояс, по детски е провели голи крачета и уютно е свързал ръчичка под омофора на Своята Майка, нежно пригиснат към нейната буза.

Изображението на Пресвета Дева Милостива и на нейния божествен Син е изпълнено с умиление и с хармонията на безпределната майчинска любов към нейното дете. Такава всеполагаща любов между Бога и човека е възможно само в лоното на Майката Църква, която съединява небесното със земното, вълнети на светата икона в съприкосновението на ликовите и срещаните нимбове.

Чудотворната икона Елеуса – Кикоска

Тази древна икона пази лицето на Пресвета Богородица скрито винаги под покривало. Не се открива никога пред никого. Останалата част от иконата е покрита със сребро и позлата през 1576 г. и 1795 г. Вероятно защото, както вече се каза, това е непосредствено, силно и точно изображение още приживе на Пресвета Богородица и почита към него е голяма.

През 1699 г. Александрийският патриарх Герасим се осмелил да повдигне покривалото от нейното лице, за да го види, но за варварския си акт бил веднага промислено наказан и със съзвиз на очи се наложило да проси прощка от Пресветата.

Руският монах Василий Барски, който посетил манастира през 1735 г., пише, че монасите откриват иконата единствено в периоди на безводие, и то след като първо са я пренесли с литийно шествие до близкия връх, наричан Трона, където отслужали параклис. Там я поставили с лице към небето и тогава сваляли покривалото, без самите те да поглеждат към нейното лице.

Кипърският народ обикнал светата икона. Безбройни са народните песни, възпяващи Кикоската Милостива. И в отговор – неизброимо множество отдавна са станали историческите свидетелства за честа, с която тя му се отблагодарява при литийните шествия из целия остров.

Чудесата

Като постоянен спътник на чудотворната икона, чудото живее непрестанно в светата обител, където тя се съхранява още от деня на нейното основаване. И както за човека не е възможно да преброи всички преминаващи през него водноносни облаци, така е невъзможно да се пребро-

ят всички чудеса, извършени от Богородичната икона Кикоска Милостива. Тя е спасявала погиващи, изцелявала е болни, прогонвала е демони, помагала е на пътници, а когато настъпвали смутни времена, тя скърбяла заедно с хората, източвайки съзвиз и измивайки щетително мир.

Но не всеки допускала до себе си Богоматер Милостива. И ако уж допускала, то не оставяла нищо в беда. Даже мискоманите се уверявали в нейната сила и невредност по опитвали да завладеят иконата. Но всеки път, когато някой посетел се приближавал към великата светиня, тя му изкъмвала ръката. Множество предания за чудеса се съхраняват в манастира, като някои от тях съвременни икономисици са запечатали на фрески, украсяващи днес стените на откритата галерия на първия етаж в древната обител.

Ведно от многочислените предания се разказва за чудото на спасението на рибари, оказали се сред разбушувала се морска стихия. Те мъжествено се борели за живота си, но морето не утихвало. Вълните подмятали на всички страни кораба, като да е някаква маляка черупка. Изведнъж се разнесъл ужасен трясък и рибарите видели огромна риба-меч да разпорва със своя страшен нос корпуса на измъчената шхуна. Изглеждало, че нищо не в състояние повече да помогне на обесилениите хорица. И тогава те се обърнали с молба към Богоматер Милостива. По молитвите им към нея на тях се дало вятърът да утихне и да се покаже дългоочакваният бряг. Сега парче кост от носа на рибата-меч се пази в храма на манастира, подарено през 1718 г. от спасените моряци в памет на явеното Богородично чудо.

В манастира се палят множество свидетелства за чудеса, разказващи как Божията Майка е помагала на нещастни жени, напълно загубили вече надежда да излитат радостта на майчинството. В знак на благодарност знатна християнка подарила на манастира сълзочен пояс, който и досега се пази в олтар на главния храм. Вярва се, че ако майка жена го надене, то тя обезпачено ще се сдобие с детенце.

Царски и ставропигиален манастир „Пресвета Богородица Кикоска“ – възникване

Високото в скалистите проломи на Троодос, в западната част на остров Кипър, далеч от суетата на света и градски шум се намира най-величественят манастир на острова, известен като „Кикос“. Неговото пълно наименование е Свещен царски и ставропигиален манастир „Пресвета Богородица Кикоска“.

Не е известно точно откъде идва наименованието „Кикос“, носи се различни легенди. Във всеки случай за него-

вите стени се съхранява една от трите най-древни чудотворни икони на Божията Майка, създадена по лична нейна молба от св. апостол Лука. През XI в. византийският император Алексей Комнин подарява тази уникална реликва на Кипър и одеял от царската хазна немако средства за издигането на манастира, откъдето идва и наименованието му – Царски. При полагането основите на храма под крайпътяния му камък положили св. кръст, с което той бил обздравен за ставропигиален, със съответната привилегия за самоуправление и автономност.

Историята по възникването на манастира и пристигането в него на чудотворната икона е следната:

Веднъж намесникът на византийския император за Кипър – патриция Мануил Вутомитис, който се славел като жесток и безсърдечен човек, се отклонил от пътя си и се загубил сред гъстите гори на Троодос. Лутайки се сред тях, той се натъкнал на скрита от хорските очи пещера, в която пребивавал отшелникът Исаяя. Започнал да го разпитва за пътя, но положили обет за мълчание и странене от светски хора старец нищо не му отговорил. Разгневеният патриция повели на своите стражи да нажат мъчалевича. Така смиреният подвижник понесъл несправедливо наказание. А Вутомитис скоро намерил пътека и се измъкнал от гората, като съвсем забравил за този случай.

След известно време намесникът започнал да страда от странен недъг – слабеев с всяка изминала минута, а лекарите не намирали никакво обяснение. Легнал вече на смъртен одър, той повикал свещеник, за да изповода греховете си. Споменавал тогава за пребития старец и духовникът му подсказал, че това е оскърбление на монашеството.

Иконата „Пресвета Богородица – Десница“ в Солун

Чудотворната икона „Пресвета Богородица – Десница“ в Солун представлява точно копие на знаменитата Кикоска икона „Богоматер Милостива“. Тя се съхранява в едноименния храм, в центъра на града, в близост до Древната Ротонда „Св. Георги“.

Не е известно откога датира тази икона, тъй като до 1956 г., когато е издигната новата базилика, там е съществувал древен византийски храм, посветен на „Св. Ипатий“, където тя се съхранявала. Според едно предание иконата била пренесена там от монах, който след съновидение я поставил в храма, намиращ се някога отдалеч на източната градска порта.

Твърде е вероятно това да е и поводът за нейното наименование. Макар други да считат, че името се е наложило, защото Пресвета Богородица като най-силната наша Застъпница пред Бога е тази, която приема молитвите и просбите на всички ни. Тя е нашата Десница. Но очевидно е също така, че както и при Кикоската икона, така и при нейното копие в Солун Пресвета Богородица държи Младенеца в своята дясна ръка, за разлика от обичайната иконография, където тя Го носи в лявата си ръка.

Вутомитис наредил бързо да доведат отшелника. Монахът му простил и започнал ден и нощ да се моли за негово изцеление. Намесникът започнал бързо да укрепва и необяснимата болест се оттегляла напълно. В радостта си Вутомитис обещал на стареца да изпълни всяко негово желание. И това, което той си пожелал, било едно единствено нещо – да вземе от дворцовия храм на византийския император чудотворната икона на Божията Майка и да я донесе в Кипър.

Желанието на стареца изглеждало неизпълнимо. След дълго колебание Мануил Вутомитис все пак се отправил към Константинопол да представи Исаяя в двореца. Огледал се и удобна възможност за това: тежко заболяла единствената дъщеря на императора Алексей Комнин. Най-добрите лекари от цялата империя и предричали скоршната и неминуема смърт. С пристигането си в палата Исаяя незабавно отишъл в дворцовия храм, където била чудотворната икона, и се помолвил за детето пред образа на Божията Майка. Наследницата на императора започнала скоро да се подобрява. Щастливият повелел на империята започнал да предлага на Исаяя всякакви възнаграждения, но монахът настоявал единствено за чудотворната икона. Огорчил се самодържецът, защото не му се разделяло с великата светиня на Града.

Тогава за трети път човешкият дух бил изпитан с небесно чудо – сега заболял сам византийският император. Нямало как Алексей Комнин да не счете това за знак Божий и дал съгласието си иконата да се отпрати към Кипър. Само че забавил измънените на обещанието, защото решил да прибере към хипотис. Повикал най-добрите Константинополски икономисици и им заповядал да направят точно копие на иконата, за да я подмени. Предстояла последната битка със земните страсти. Но на немощния човешки дух на помощ се притекал сама Богородица, като се явила в нощно видение на императора и му повелила да не си слага грях на душата, а да дари чудотворната икона на Кипър и да остави копието в двореца.

Императорът не се осмелил да се противопостави на нейната воля, но отново решил да използва хитрост. Повикал на сутринта Исаяя и му показал двете икони, като предварилено бил закрил ликовите им, и му предложил да си избере едната. Опелян, монахът се обърнал за помощ с молитва към върната застъпница и помощница на монасите – Пресветата Дева, и неочаквано съзрял знак свихе. Забелязал матица пчела, която закръжила из азатата и се спуснала върху една от иконите. Доволявайки се на знаменитото, Исаяя посочил нея. И това се оказала чудотворната икона, изписана от св. апостол Лука. Оттогава печата е и

отличителният знак на игумена на Кикоската св. обител. Алексей Комнин пригитвил за нейното отпътуване кораб с безценни богатства, за да се построи манастир за нея в Кипър. С възторжено ликуване жителите на острова посрещали свещената реликва. В литийно шествие, с иконата начело, те се отправили към мястото, предназначено за построяването на обителта. Величествената процесия бавно шествала покрай многочислените дървета, през долини и лесове, изкачвайки се все по-нагоре в планината. Започнали не само хората, но и дърветата, и цветята, птиците и зверовете да се покланят в почит до земята, приветствайки пребиваването на Пресветата Дева на кипърска земя. И до днес стоят чудно приведени стволоче на кифърски борове по склоновете на планината Троодос.

По волята на императора ликовите на Пресветата Богоматер и на нейния божествен Син, изписани върху иконата, били покрити с драгоценна, тежка какафена пелена, за да не види никой никой сиянното на лицата им, от което тленният човек може да ослепее, както твърди преданието. Векове наред тази повея рядко била пресявана. А любовитството на погавашите я било лошо нарушавано по чудотен начин. Така например патриархът на Александрия Герасим през 1670 г. се осмелил да повдигне пелената, но за сериозното богоухотство той ослепял. Със своя денем и нощем молел прошка за своето кощунство и накрая бил изцелен от Кикоската Милостива. Негово писмено завеждане към потомците, със заповед никого да не се нарушават свещените закони, и днес грижливо се пази в архивите на манастира. Второ напомняне-предупреждение срещу падането в греха на любовитството може да се види от дясно на чудотворната икона, където на фона на позлатения иконостас чернее изсъхнала ръка на човек, одързостил се с помисли и действие да освекрни свещеня лик.

Кикоският манастир празнува на всички големи Богородични празници, но най-вече на **8 септември**, когато Православната църква чества Рождество Богородично.

Животът е поема, писана от двама

От стр. 1

години да се моли само и само за да успее поне един път в живота си да каже правилно „Господи помилуй!“.

– Как гледа обществото в глобален мащаб спрямо Православието? Има ли шанс човечеството да стане православно?

– Казвал съм, че дори и цялото човечество да не стане православно... (Защо? – Защото ние, православните, не можем да сме негови достойни учители.) Тогава от това, което е всеки един, човек ще съумее да разбере дълбината на нещата дотолкова, доколкото Бог му позволи и един ден Бог ще го изяви като сякаш да е православен.

– Къи какво днешният православен трябва да насочи цялата си енергия, сила, знание, за да може да помогне на човечеството да достигне до православно вяра?

– Православието днес е в един много съществен, значителен момент, защото през последните няколко десетилетия то преоткри своите извори, светоотеческите текстове, които векове наред стояха непознати. Например, много говорим за св. Максим Изповедник. Една от книгите ми е „Евхаристийна онтология“, с подзаглавие „Есхатологичната онтология на св. Максим Изповедник за битието като сотириологичен отклик“. Това означава, че погледнато през очите на св. Максим към съвременната философска феноменология, към понятието *подсъзнание* на съвременната дълбинна психология, понятието *общество* в социологията, ние имаме какво ново да предоставим. Това и направих на тази конференция – една критика на съвременната американска психотерапия от чисто православна гледна точка. Ако православните богослови разберат колко е важно това, аз смирено мисля, че Православието ще бъде духовен връх на човечеството.

– Ние го знаем, важно е другите да го разберат...

– Не. Проблемът е ние да го разберем – богословите. За съжаление, не са много богословите, които знаят каква сила държат в ръцете си.

– Откъде идва това – от липсата на духовен живот, от скромни богословски познания или...?

– Вижте, и да четете св. Максим Изповедник или св. Григорий Палама, за да ги разберете, за да почувствате техния огън, който те носят, трябва и вие да се запалите. Както за да разбереш Платон, трябва първо да разбереш неговата страст към духовните неща, напр. платоничния ерос. В книгата си „Богословска история на древната гръцка философия“ се опитвам да обясня защо древните гръци са станали християни.

Ще ви дам пример с Платон, който е много голям богослов поради една причина. В труда „Симпозиум“ той описва степените на човешката любов. И казва, че първа е любовта към едно тяло, втора – любовта към много тела, после, наситил се на това, търси да открие красотата на душата, четвърта – към науките, забравяйки останалите (Платон е бил голям аскет!), а на петата съзрява Единия – Светлината. Платон пише изумителната фраза: „Единият (Бог) е абсолютното невъзможно да се смеси, да влезе в съчетание с човека“. И тук той престанал да се занимава с метафизика, обърнал се към политическата философия и създал първия тоталитаризъм с труда „Държавата“. Той е голям богослов, защото не е създал никакъв мит, чрез който да преодолее отчаянието си, а ни е казал истината: *Не е възможно да се съчетаем психосомастично с Бога*.

Когато учениците на Платон се срещнали с богословието на боговъплъщението, те разбрали, че инициативата е в Бога, Идващ да даде отговора. Това е един от примерите, показващ защо тези толкова мъдри хора са станали християни. И същото може да се повтори с много от съвременните хора на мисълта.

Така например, участвах в международна конференция по психология, на която присъстваха повече от 1500 психоналтици от цял свят. Там за първи път бе поканен свещеник, който да ни говори за вината. Това са хора търсеци, но досега не са открили никой, който да се съгласи да им каже и една дума по темата. Затова казвам, че най-добрите ми събеседвания са с атеисти, които обаче са търсеци.

Защото има два вида атеизъм – на деня и на нощта. Този на деня е оптимистичен; такъв бе атеизмът на Русо и Ленин. Тоест това е вярването, че ако Бог липсва, ние всички ще сме щастливи. Само че след толкова милиони изпити по времето на комунизма и национализма (фашизма), ние всички знаем, че този атеизъм съвсем не е невинен.

Но има атеизъм и на нощта, какъвто е при тези, които страстно търсят Бога, но не искат да приемат един Бог с „недостойна божественост“. Често пъти Бог, по начина, по който се проповядва в църквите, остава един неразбираем и нерелевант за тях Бог. Но когато открият Бога, който винаги жадно са очаквали да срещнат, тогава те стават по-добри

във вярата си дори от християните, които винаги са били в нея.

– Какви са параметрите на психологията като наука за душата? В България ние черпим опит единствено от творенията на светите отци, тъй като съвременниците ни учени са далече от вярата?

– Вие имате оправдание. Били сте в атеистичен режим, през който ви е било трудно, нямали сте свободата да пътувате, да търсите, да изследвате... Докато аз цял живот съм на път. Така преминаха най-добрите ми години и това ми е помагало да следя научните постижения в своята област.

– Как трябва да звучат съвременните термини свързани едновременно с църковността и психологията?

– Нека го кажем по-простичко. Имаме нужда от хора, които много добре да познават патристичното богословие и много дълбоко – съвременната психология. В противен случай ще създадем чудовища.

Например нарцисизмът е основният проблем на психологията и знам колко е трудно да го разреши. Съответно предлагам решение, идващо от богословието. Тук трябва особено да се внимава, защото има църковни хора, които не познават богословието и като се срещнат с психологията, се омагьосват и започват да си мислят, че тя е всичко. Но съществува и обратното, има хора, които познават по нещичко от богословието, но в същото време нямат достатъчно познания, не са наясно какво се случва навън от дома им. Тук има нужда от личности, които да имат опит и в двете (теология и психология) и да могат да направят подходящите връзки, подходящия синтез.

– Смятате ли, че днешните психолози и психиатри биха приели радужно светоотеческия опит, разбира се, представен по подходящ начин?

– Моят опит показва, че има такива, които живо се интересуват. Имам приятели, които непрекъснато ми пишат и аз им изпращам литература. Не ме оставят да ги забравя... (сме се искрено). Опитът ми показва, че не съм срещал хора, които добре да владеят своя си език (т.е. богословския начин на говорене, бел. ред.) и да имат нещо обновително, което да допринесат и да добавят нещо автентично, ново и силно от страна на богословието (за съвременната катехизация, бел. ред.).

А хората (извън Църквата) не се променят лесно, защото не срещат от страна на Църквата такива, които да говорят на „технически“ език. Тоест, всеки един си знае неговата... И хората, за да разберат какво им говори един богослов, би трябвало да познават теологията в дълбочина, което няма как да бъде...

В една от книгите ми, излязла на сръбски и руски – „Психоанализа на православното богословие“, с подзаглавие: „За желанието, вселенността и есхатологията“, показвам, че понятието „желание“ е централно както за психоанализата, така и за теологията, като се сравняват Кант и св. Максим Изповедник, понятието „вселенност“ също е общо понятие и за двамата, когато трябва да се възстанови човекът психосомастично. Също показвам, че е невъзможно психоанализата да бъде разбрана без есхатологичното богословие. Книгата оказва голямо въздействие върху много хора и подтикна психолози да започнат да изучават богословие.

В книгата ми за американската психоанализа, чиито психологични наричам „психологии на митичното персонализиране“, богословски се обяснява какво им е митичното.

– *Кой от св. отци и кои от светоотеческите творения може да се наречат богословска основа на съвременната психоанализа?*

– Основно творенията на св. Максим Изповедник, св. Симеон Нови Богослов и св. Григорий Палама. Но е нужно – и това е най-важното – да се познават нещата в дълбочина. Аз се опитвам да създам ученици, които да работят в тази насока. Един мой американски ученик пише докторска работа на тема „Св. Максим Изповедник и Имануел Кант“, за да покаже каква нова светлина може да внесе православно богословие по темата за етиката, такава каквато я познава Западът.

Ще ви разкажа нещо шеговито. На една конференция един ме напада с въпроса: „Не мога да разбера какъв си ти? Западник ли си, или си антизападник?“ И му отговарям: „Не съм нито едно, нито другото. Просто съм си западен. Тоест аз съм такъв, на който цялото му образование е западно и съм видял Православието с очите на един западен човек, въпреки че съм роден на Изток. Произхождат ми е от Цариград, но цялото ми образование си е чисто западно – философия, психоанализа и т. н. По този начин аз гледах Православието с изненадата, с която може да го гледа само един западен човек, но се надявам, че с почитта на един източен човек.“

– *От колко години сте свещеник? И имате ли благос-*

ловение да сте изповедник?

– От над двадесет. Да, имам такова, изповядвам, не но толкова, колкото искам и колкото други, защото нямам това време.

– *Човешкото устройство е неизменно. Промена ли се извършва на съвременния християнин? Често духовници споделят, че при тайнството днешният вярващ изповядва повече чужди грехове, отколкото свои. Какво мислите за това?*

– Аз се заемам само с много трудни случаи, защото не разполагам с време за всички. Но мога да кажа, че съвременният човек е благословен и в същото време е проклет, осъден. Той е проклет, защото е направил всички възможни грехове; а е благословен, защото на него не му е останала вече никаква друга надежда. Това, с което винаги се срещам, е много дълбоко отчаяние и предълбока любов към онова, което още не познавам, но го очаквам с цялото си същество.

Тоест, това е една много странна, учудваща епоха, може да кажем още откровеническа, апокалиптична.

– *Служението Ви при светия олтар спомага ли на вашите Ви занимания?*

– Аз лично не мога да си представя богословие без свещенство. И не мисля за случайно, че повечето св. отци са били клирици, хора на Църквата. Но при всички случаи това, което ни прави вярващи християни и богослови, е нашето стремление. Християнството е и храна, и пиене. И ако някой каже, че вече се е пренаситил, означава, че нищо не е разбрал.

– *Искрено вярващият човек винаги има в живота си чудеса. Бихте ли споделили някое от Вашия живот?*

– Преди много години срещнах стареца Порфирий. Първия път, когато го срещнах, изведнъж той се обърна към мене по име, което не бях му споменал, и ми каза: „Искам да повярвам, ама не можеш. Така ли е?“ Аз казах: „Да“. „Ела утре при мене сам!“.

На следващия ден ме хвана за ръката и ме поведе в гора, и ми каза: „Сега ще ти покажа Бога. В този момент ме просветлява Светият Дух и виждам целия ти живот от самото ти начало до сега“ – каза той и започна да ми разказва целия ми живот. За моментите, в които бях в опасност, като ще ви споделя и следното. Щом ми разказа това, аз като млад психолог, какъвто бях тогава, си помислих, че ей сега ще намери начин да ми прочете и мислите. Старецът разбра това чрез Духа Светаго и рече: „Първо ще ти кажа нещо, което не знаеш за себе си. В момента на разждането си ти щеше да умреш от задущаване и беше спасен само заради отчаяните молитви на бащата ти към Бога, Който чу виковете... Сега отиди и се обади на майка си, и тя да ти го каже“.

Когато попитах майка ми, тя щеше да принадлежи, защото никогата на никогата не беше го казвала. Срещата ни продължи и старецът ми разказваше цели истории от моя живот, дори и за болестите ми. Старецът имаше тази харизма – хващаше те за ръката и виждаше всичките ти болести. И когато свърши, аз бях дълбоко смаян, той започна да ми рецитира стиховете, които пишех тогава. Аз го питам: „Откъде знаете тези стихове, отче?“ „Не, момче, не аз ги знам, Бог ги знае“ – каза той...

Видяхте ли, че православно богословие е и преживяване, и размишление! И то много дълбок живот и много усилен размисъл. Тоест то ни държи винаги така, че да не можем никогата да потънем и да се удавим.

– *На какво ни учи православно богословие?*

– Това, на което ни учи православно богословие, е, че целият свят е една поема. Написана поне от двама поети едновременно. Единият е Бог, а другият сме ние. И от тази гледна точка, то е въведение в едно независимо (от нищо) любовно изумление.

Разговора води: **Весела ИГНАТОВА**
Превод: **Анула ХРИСТОВА**

Гласът на св. отци

Св. Кирил Йерусалимски (IV в.)

И пак ще дойде със слава да съди живи и мъртви

Продължение от бр. 9/ 2017

Всяка изречена от вас молитва, всеки изпят псалом биват записани, всяко дело на милосърдие бива записано, всеки пост. Всеки брак, който е съхранил себе си в рамките на почитността и благонравията, бива записан, също и всяка форма на въздържание в името Божие. Но от всички неща, за които Бог ще поставя венец, на челно място стои душевната чистота, защото тогава ще грееете като ангели.

Шом се радвате да слушате добри неща, тогава не се страхувайте да чуете и лошите. Всяко нещо бива записано – цялата ви алчност, всяко ваше непристойно дело, всеки обет, който сте потъпкали, всяко богоухулство, всяка магия, всяка кражба, всяко убийство. И всичко изброено ще бъде записано, ако го извършите след Кръщението, защото делата преди това са изличени.

24. „Когато дойде Син Човеческий в славата Си, и всички свети Ангели с Него“ (Мат. 25:31), казва Евангелието. Вгледайте се и се замислете пред какво многочислено множество ще бъдем съдени. Целият човешки род ще бъде там.

Само си помислете колко многочислен е бил родът на римляните, от колко много племена са били съставени езическите народи и колко много от тях са умрели само през последното столетие. А пресметнете и колко голям брой от тези племена са погребани през последното хилядолетие. Изчислете колко много хора са живели на земята от времето на Адам до наши дни. Безчетни множества, но при все това те са незначителни по численост в сравнение с огромния брой ангели, които, без съмнение, са многократно повече. *Те са деветдесетте и девет овци, а човешкият род е едната* (срв. Мат. 18:1; Лука. 15:4).

Трябва да отчитаме населението на дадено място съобразно размерите му. Земята, която е населявана от хората, целият ни обитаем свят, който е

положен всред обгръщащи го небеса, е не повече от една точка в центъра на окръжност, независимо че поддържа съществуването на толкова многочислени маси.

Замислете се дори само за небесата, които я обкръжават – колко просторни те са в сравнение със Земята. Замислете се също, че съществуват и безчетен брой други небеса, обитавани от ангели, за броя на които едва ли бихме могли да предположим. Защото писано е, че хиляда хиляди Му служат, и десетки хиляди по десет хиляди предстоят пред Него (срв. Дан. 7:10). Не че това е целият брой на ангелите, естествено, но пророкът просто не е намерил по-внушително число за сравнение. И така, на Съда ще присъства Бог – Отецът на всичко, а също и Исус Христос, и Светият Дух. Звук на ангелски тръби ще призове всички нас, които ще имаме за одеяние единствено делата си.

Не е ли този образ сам по себе си достатъчен, за да ни накара още отсега да се смутиш? И за миг не си и помисляй, че това ще бъде кратко изпитание, дори и да не се предвижда да пребивава през вечността в ада. Всичките твои скрити и явни дела ще излязат на светло пред всички безчетни множества от хора и ангели. Нима никогато в живота си ти не си помислял, че би предпочел да се сблъскаш с десеткото лице на смъртта, отколкото да допуснеш приятелите ти да узнаят твои тайни, заради които задължително ще те осъдят?

25. Нека да имаме ясно съзнание, възлюбени, за съдбовното естество на това събитие и да положим най-усърден труд, така щото да не ставаме обект на укори и порицания от страна на Бога. Нему не е потребно да провежда под каквато и да било форма проучване или проверка, за да добие знание за нас и делата ни. Не се оправдавайте, че е било нощем, когато сте се отделили на прелюбодеяние, или че около вас не е имало никой друг, когато сте се занимавали с

магия или с каквото и да било друго. Вашата собствена съвест, вашите мисли са тези, които ви съдят. Както е казал св. ап. Павел, когато Бог ще съди тайните на хората, нашата съвест, нашите мисли ще свидетелстват и една друга ще се обвиняват, или оправдават (срв. Рим. 2:15-16). Ние ще се почувстваме принудени да изречем истината пред Лицето на Съдията Бог, Който ще ни изпълни със страхопочитание. Както отбелязахме, вие ще възкръснете, ще се изправите пред Съдията и ще имате като одеяние греховете си, или пък добрите си дела, които може би ще сте извършили.

Сам Съдията е казал следното: „Защото Отец и не съди никого, но целия съд предаде на Сина“ (Йоан. 5:22). Това не означава, че Той се отказва от Своята власт, а че Той съди „чрез Сина“. Естествено, Синът съди в единимислие с Отца. И очевидно решението и преценката на Сина са същите като тези на Отца, защото Отец и Син са едно... И Той, като техен пастир, ще отдели едни от други овците от козите (срв. Мат. 25:32).

Как Той ще осъществи това? Дали ще гледа в някаква книга, за да реши кои са овците и кои – козите? Дали ще ги преценява по външния им вид? Нима равномерно надипелното и меко руно на овцата не се различава от власестото и мъхнато покритие на козата? Но всъщност именно така изглеждаш ти, когато си очистен от греховете. Покрит си с чисто руно, с неопетнено одеяние и затова казваш: „Съблякла съм хитона си, пак ли да го обличам?“ (Сол. 5:3). По този хитон на греха ще бъдеш разпознат дали си овца и ако си обръсъл като Исав, който се показал чорлав и немощен, тъй като заради храна изгубил своето наследствено право и продал първородството си, тогава ще се озoves от лявата страна на Господа. Според Божията воля, никой от тук присъстващите няма да се лиши от своята благодат, нито пък заради извършени неправди ще

бъде пратен отляво, в рецидите на грешниците.

26. Божият съд несъмнено буди страх у всички, а разказът за това как ще бъде извършен, ни плаши ужасно. При все че Царството Небесно е обявената цел на живота на всеки от нас, вечният огън на ада също е подготвен.

Съвсем естествено е хората да се запитат: „Как можем да се извазим от адския огън? Как да влезем в Царството?“ Христос е казал: „Гладен бях, и Ми дадохте да ям“ (Мат. 25:35). И така, научете верния път. Няма защо да търсите някаква символика тук. „Защото гладен бях, и Ми дадохте да ям; жаден бях, и Ме напоихте; странник бях, и Ме прибрахте; гол бях, и Ме облякохте; болен бях, и Ме посетихте; в тъмница бях, и Ме сподохте“ (Мат. 25:35-36). Вършете това и ще бъдете с Него в Царството Небесно. Ако ли не, ще бъдете сред осъдените.

Ето защо, започвайте още отсега да прилагате това на дело и да имате непоколебима вяра в живота си. Не се оставяйте да се лишите от възможността да влезете подобно на неразумните девизи, които закъснява, за да дирят масло за светилниците си. Не подхранвайте своята увереност само от единия факт, че имате светилник, ами се грижете той също и винаги да свети. „Тъй да светне пред хората светлината ви, та да видят добрите ви дела“ (Мат. 5:16) и внимавайте никога поради вас да не похули Христос. Сложете си одеянието на нетленост и преумножавайте добрите, богоугодни дела. А каквото и да ви възложи Бог „по Своя промисъл“, изпълнявайте по добротелен и богоугоден начин. Пари ли са ви били поверени? – Харчете ги

добронамерено и за всяка поза! Избрали са ви да проповядвате словото? – Поазвайте се от тази дарба за слава на Бога и за спасение на останалите! Притежавате талант да привличате другите да слушат словото, посанието на вярата? – Вършете това с ревност и усърдие!

Има толкова многообразни житейски практики и дела, в които можем да разкрием себе си като верни и достойни пазители на Божиите дарове. Само бъдете внимателни да не се отклоните в грешни посоки и после да бъдете отхвърлени, та да можем да имаме увереност при срещата ни с нашия вечен Цар, Христос, Който ще пребъдва во-веки веков. Той е Този, Който ще съди живи и мъртви. Той е Този, Който умря заради живите и мъртвите, както св. ап. Павел казва: „Защото Христос затова и умря и възкръсна и оживя, за да господарува и над мъртви, и над живи“ (Рим. 14:9)...

33. И дано Бог пазни всички ви крепки и прос-

ветлени, за да запазите в паметта си белезите за края на света и да останете непоколебими пред Антихриста. Сега знаете конкретните белези, които ще обявят идването на измамника. Знаете и какви са доказателствата за истинния Христос, Който, без съмнение, ще слезе от Небесата. Отхвърлете единия, измамника. Очаквайте с готовност Другия, Истинския. Научихте какъв е пътят, т.е. какво се иска от вас, за да застанете от дясната страна на Отца. Трудете се да пазите онова, що ви е предадено в Христа (срв. 1Тим. 6:20), умножавайки добрите си дела (срв. 1Тим. 2:10), така щото да наследите Царството Небесно, когато се изправите с вяра пред Съдията, чрез Когото и в Когото отдаваме слава на Бога заедно със Светия Дух сега и винаги, и во-веки веков. Амин.

www.pemptousia.com
PG 33, Катехизически
поповеди, Слово 15

Превод от английски:
Анжела ПЕТРОВА

Из Апостола

Знаем, че когато земното наше жилище, тая хижа, се разруши, ние имаме от Бога дом на небесата, жилище неръководно, вечно. Затова и въздъсналиме, като копнеем да се облечем в небесното си жилище; само да не би, и облечени, да се намерим голи. Защото ние, които се намираме в тая хижа, стенем обременени; ето защо искаме не да се съблечем, а да се преоблечем, та смъртното да се погъне от живота.

Бог, Който ни е създал тъкмо за това, Той ни и даде залога на Духа.

И тъй, ние винаги сме спокойни и, като знаем, че, докле живеем в тялото, се отдалечаваме от Господа, (понеже с вяра ходим, а не с виждане,) имаме дръзновение и по-скоро желаем да напуснем тялото и да се приберем у Господа.

Затова и усърдно залагаме да Му бъдем удобни, било кога живеем в тялото, било кога го напуснем; защото всички ние трябва да се явим пред Христовото съдилище, за да получим всякой заслуженото, според доброто или злото, което е извършил с тялото си.

(2 Кор. 5:1-10)

ХРОНИКА

България

Летният празник на Рилския ставропигиален манастир

Скоро след славното отшествие на Божията майка Пресвета Дева Мария, когато все още в православните храмове се пее тропарът на този голям празник, на **18 август** св. Църква възпоменава и Успението на преподобни Йоан Рилски Чудотворец.

В навечерието на празника, в съборния храм на основаната от него света обител беше отслужено всенощно бдениие в памет на земната кончина на преп. Йоан. Клирици, монаси, монахини и яврящи от цялата страна бяха дошли да призоват небесната му закрила, да му благодарят и се поклонят пред честните му мощи.

Продължилото повече от 6 часа богослужение бе предстоявано от Мелнишкия еп. Герасим – гл. секретар на Св. Синод на БПЦ. По време на канона на утрешната той помаза всеки един от множеството в храма с елей от кандилото на светеца за изцеление на душата и тялото.

На празника началото на светата Литургия бе дадено в 9, 30 ч. Тя бе отслужена от Негово Високопреосвещенство Неврокопски митрополит Серафим

с участието на игумена на Рилската света обител – Адрианополски еп. Евлогий, Мелнишки еп. Герасим, Главинишки еп. Йоан, архим. Варлаам и йерод. Нектарий от Рило-манастирското братство, както и свещеници от различни епархии на България.

Богослужените химни по традиция бяха изпълнени антифонно, като на десния клир пяха псалмите от хор „Св. Наум Охридски“ под ръководството на г-н Андрей Касабов – секретар на Софийска св. митрополия, а на левия – випускници на Пловдивската духовна семинария, завършили по време на ректорството на дядо Евлогий, дирижирани от г-н

Димитър Даскалов. След възгласа „Со страхом Божиим“ голяма част от богомолците в храма притъиха към спасителните Христови Тайни.

В края на богослужението слово за празника и бащински напътствени слова към присъстващите в храма произнесе високопреосвещеният митрополит Серафим. Той подчерта важноста за нашия народ и нашата Църква на примера, който възсиява в подвига на св. Йоан Рилски. Митрополит Серафим посочи колко прекрасни манастири има Българската православна църква и същевременно открито необходимостта от умножаване на послушниците в

тях с цел подготвянето и постригването на повече и повече монаси и монахини. Монашеството винаги е било и ще бъде стълб на всяка поместна Църква, молитвена съвест и духовен страж на всеки православен народ, каза митрополит Серафим. Той наблегна на нуждата от възраждане на монашеството в България и благопожела българските родители да преоткрият неговата важност и ценност и да подпомагат своите деца, които искат да вървят по този път на служение Богу. А какъв по-висок пример и по-свят подвиг от този на Рилския Чудотворец?!

Негово Високопреосвещенство благослови притихналото множество – по молитвите на всебългарския светец-покровител във всички ни да възраства светата православна вяра, чрез която Отечеството ни, обществото ни може да се предпази от вредното влияние на ересите и сектите, с което най-добре ще изпълним и Завета на св. Йоан Рилски! Митрополит Серафим преподана на всички, сбрани в св. Рилска обител, благослове-

нието на Българския патриарх Неофит и благодарни на игумена Адрианополски еп. Евлогий за изрядното и гостоприемно посрещане на поклонниците и гостите за празника.

В отговор преосвещеният епископ Евлогий благодари за патриаршеското благословение, за възглавенията на митрополит Серафим и епископ Герасим благодатни служби, за прекрасното пение на всички и за обичта на богомолците към св. Йоан, който чува молитвите на всички, които идват в Рилската света обител и се молят за чиста и сърдечна вяра.

С равноангелния си живот св. Йоан придобил

от Бога небесен венец и земна прослава. Празникът Успение на св. Йоан се пада в попразненството на Богородичното Успение, заради това и възвалата към Преподобния е в едно с почитта към Божията Майка. Какво поярко свидетелство за мястото, отредено му от Бога, Когато той приживе възлюбви с всичкото си сърце и с всичката си душа, и с всичкия си разум (Мат. 22:37)!

Като проявяваме всякога ревност към изпълнение на евангелските повели, нека с радост да казваме: Преподобни отче Йоане, измоли милост от Бога и за нас!

Рилска св. обител

† IN MEMORIAM

Престави се в Господа свещеник Николай Столинчев

На **6 август** се престави в Господа свещеник **Николай Георгиев Столинчев**. Отец Николай е роден на 1 октомври 1953 г. в гр. Сандански. Внук е на дългогодишния архиерейски наместник на Санданска духовна околия – иконом Ангел Столинчев.

Завършва Духовната семинария при гара Черепиш, а по-късно и Духовната академия в гр. София. На 01.01.1984 г. е ръкоположен за дякон от Неврокопския митрополит Пимен в град Сандански, а седмица по-късно в гр. Петрич – за свещеник. Служението му преминава в енорийните на с. Джигурово и с. Левуново.

Бог да го прости! Вечна и блажена да бъде паметта му!

Опелото бе отслужено от Негово Високопреосвещенство Неврокопски митрополит Серафим на 8 август 2017 г. в храм „Св. св. Козма и Дамян“, гр. Сандански.

Бог да прости отец Николай!

Неврокопска митрополия

Престави се в Господа Анжела Лазарова-Петрова – свещичка от ствола на християнското благородство

В навечерието на големия празник Успение Богородично напусна завинаги този свят нашата обичана сестра в Христа и преводач при Св. Синод на БПЦ-Българска патриархия **Анжела Лазарова-Петрова** (р. 16. 09. 1967 г.). На 11 август – ден на свети Христови мъченици – нейната страдална душа се предаде в ръцете на Този, на Когото всеотдайно служеше с непрестанна мисъл и от все сърце – Единородния Син, Слово Божие.

Изпотрошена физически от дългогодишно страдание, нейната красива физика се превъплъти в красота на една благородна по дух душа. Човек на силната вяра и безусловна надежда в Словото на спасението, духът ѝ крепеше, когато тялото гаснеше. Умът, просветляван в горилото на болестта, откръмваше покаянието, което я вклиняваше все повече в дървото на Живота – Христовия Кръст, от който единствено блика същинската и вечна радост.

С мъченическа вяра тя неуморно се трудеше на попрището на православно просвещение – като преводач и автор в църковното книжовно и медийно прос-

транство. Където и да беше призовавана, тя се отзоваваше, дори да бе в нейна вреда, защото мерило ѝ бе любовта.

Последното неделно евангелско четиво, съпроводило я към вечните обители, съдържаше съвета на Господа, който тя несъмнено опази през годините на своя затворен страдалчески живот: „Ако имате вяра колкото синапово зърно, ще речете на тая планина: премести се от тука там, и тя ще се премести“ (Мат. 17:20) – планината на разделение, що е посреди Бог и човек – и ще премине верният в полята на Божието утешение и радост.

Бог да я упокои в земята на Своите праведни страдалци и подвижници на Словото Господне, където няма „ни болест, ни печал“, а е „светло, златно, спокойно“!

Опелото бе отслужено на **16 август** в храм „Св. пророк Илия“ – Княжево, от Негово Преосвещенство епископ Герасим – гл. секретар на Св. Синод, и цялото храмово духовенство. Последно сбогом с нея дойдох да си вземат всички най-близки роднини, приятели и колеги от полето на съвременната православна медийна и книжовна общност.

Синодално издателство

ПРОДЪЛЖАВА АБОНИРАНЕТО ЗА „Църковен вестник“ за 2017 г.

1 година ..... 30,00 лв.
6 месеца ..... 15,00 лв.
3 месеца ..... 7,50 лв.
ед. цена ..... 0,70 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
СВ. СИНОД, София – 1000
ул. „Оборище“ № 4
тел. 980-30-16, центр. 987-56-11/245,
e-mail: sinizdat@gmail.com

Отговорен редактор на броя:
Анула Христова

Материали се приемат в електронен формат.

Сумите за абонамент да се изпращат по банкова сметка или с пощенски запис на името на **Танка Гончева Христова**, като се изписват точният адрес и пощенският код на абоната!

Банкова сметка на Синодално издателство на БПЦ:
УниКредит Булбанк – София, ул. „Алабин“ № 58
IBAN BG97UNCN96601018147018, BIC код: UNCRBGSF

„Църковен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.